

WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA KLASY II Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w roku szkolnym 2020/2021

Nauczyciel Katarzyna Kawka

1. Krótka charakterystyka zespołu klasowego
  - **Klasa II Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych– przedmiot historia sztuki**
  - Posiadane umiejętności i wiedza: uczeń w gimnazjum oraz w I klasie liceum w różnym stopniu realizował program na lekcjach plastyki oraz historii i społeczeństwa, na których zdobył ogólną wiedzę na temat architektury i sztuk plastycznych rozwijających się w dziejach świata.
2. Oczekiwane osiągnięcia ucznia w klasie opanowanie materiału z zakresu historii sztuki: **Starożytność, Średniowiecze, Malarstwo niderlandzkie XV w;** umiejętność charakterystyki oraz analizy dzieł sztuki, pisanie krótkich form literackich na temat sztuki, aktywność w realizacji projektów edukacyjnych, m.in. referatów, prezentacji multimedialnych, recenzji wystaw.

KRYTERIA OCENY

I. Opanowanie wiadomości z zakresu materiału nauczania – zgodnie z programem

II. Umiejętność analizy i krytycznej oceny dzieł sztuki

III. Aktywność na lekcji

IV. Systematyczność pracy

V. Zainteresowanie aktualnymi wydarzeniami dotyczącymi sztuk plastycznych i architektury

WYMAGANIA WYKRACZAJĄCE POZA POZIOM NAUCZANIA – stopień celujący

I. Opanowanie wiadomości z zakresu materiału nauczania – zgodnie z programem

Uczeń opanował wymagane wiadomości i umiejętności w 90 % (patrz. Wymagania dopełniające).

Rozwija i dokumentuje własne zainteresowania przedmiotowe. Dodatkową wiedzę nabywa w toku samodzielnych poszukiwań i przemyśleń.

Posługuje się bogatym słownictwem z zakresu historii sztuki.

Zna dzieje swojego regionu w zakresie wykraczającym poza poznany w czasie lekcji.

Potrafi wymienić instytucje, które w regionie zajmują się promowaniem i współtworzeniem kultury.

II. Umiejętność analizy i krytycznej oceny dzieł sztuki

Potrafi korzystać z różnych źródeł informacji.

Umie powiązać problematykę dotyczącą historii sztuki z zagadnieniami poruszonymi na innych przedmiotach.

Syntetyzuje szczegółowe informacje.

Samodzielnie interpretuje źródła.

III. Aktywność

Uczeń wykazuje szczególną aktywność przy realizacji różnych działań, a zwłaszcza prac samodzielnych, wykonuje je na szczególnie wysokim poziomie, bezbłędnie i systematycznie wykonuje wszystkie zadania. W pracach zespołowych często wykazuje pozycję lidera grupy, a jego wkład ma znaczący wpływ na pracę całego zespołu. Odpowiada na pytania szczególnie twórczo formułując krytyczne oceny i własne wnioski
Bierze udział w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

IV. Systematyczność pracy

Systematycznie wykonuje wszystkie zadania

V. Zainteresowanie aktualnymi wydarzeniami dotyczącymi sztuk plastycznych i architektury

Interesuje się aktualnościami związanymi z życiem artystycznym.

WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE – stopień bardzo dobry

I. Opanowanie wiadomości z zakresu materiału nauczania – zgodnie z programem

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności z zakresu minimum 90%, jest aktywny przy realizacji dodatkowych zadań, bezbłędnie i systematycznie wykonuje wszystkie zadania, w pracach zespołowych przyjmuje pozycję lidera grupy, samodzielnie i twórczo odpowiada na zadane przez nauczyciela pytania, interesuje się aktualnościami na temat życia artystycznego.

DZIAŁ: Starożytność II

Starożytna Grecja i Rzym

Uczeń potrafi:

- określić ramy czasowe i zasięg terytorialny sztuki egejskiej,
- przedstawić wyniki odkryć archeologicznych z kręgu Morza Egejskiego, rekonstrukcji pałacu w Knossos Arthura Evansa, odkrycia Heinricha Schliemanna, w szczególności Mykeny,
- omówić sztukę kreteńską na przykładzie pałacu w Knossos, malarstwa freskowego i rzeźby ceramicznej,
- charakteryzować sztukę mykeńską na podstawie megaronu z Myken i tzw. Grobu Agamemnona,
- definiować pojęcia: *megaron*, *tolos*, *fresk* (*al fresco*),
- interpretować teksty literackie na temat odkryć archeologicznych XIX w. oraz dokonuje oceny rekonstrukcji i prac wykopaliskowych,
- przeprowadzać analizę dzieła oraz analizę porównawczą wybranych dzieł,
- rozpoznawać dzieła sztuki Morza Egejskiego przedstawiane na lekcji
- określić ramy czasowe poszczególnych okresów w sztuce greckiej,
- opisać warunki rozwoju sztuki greckiej, poglądy estetyczne starożytnych Greków, wpływ wierzeń na rozwój sztuki,
- scharakteryzować architekturę grecką: wygląd świątyni greckiej, budowle greckie o innym charakterze, style w sztuce greckiej, zabudowa Akropolu
- określić ramy czasowe poszczególnych okresów w kulturze greckiej (archaicznego, klasycznego i hellenistycznego),

- wskazać, w jaki sposób na charakter sztuki greckiej wpłynęły uwarunkowania kulturowe i religijne,
- wymienić i omówić architektoniczne porządki greckie,
- zdefiniować terminy i pojęcia: *mimesis, kyliks, krater, amfora, meander, firnis, kapitel, baza, trzon, półkolumna, kanelury, czyli żłobkowanie, woluta, gzyms, fryz, tryglif, metopa, architrav, fronton, tympanon, świątynia między antami, peripteros, prostylos, amfiprostylos, tolos, monopter, chryzelefantyna, kontrapost, tzw. Marmury Elgina*
- rozpoznawać i nazywać typ świątyń greckich,
- wymienić i omówić budowle akropolu ateńskiego,
- rozpoznawać najważniejsze dzieła sztuki greckiej i rzymskiej.
- scharakteryzować rzeźbę okresu archaicznego, klasycznego (obserwacja natury i idealizacja, kanony matematyczne Polikleta i Lizypa, kunszt techniczny Fidiasza), oraz rzeźbę okresu hellenistycznego (kompozycje wielofigurane i układy piramidalne,
- omówić ogólne założenia greckiego malarstwa wazowe (style geometryczny, czarnofigurowy i czerwonofigurowy), malarstwo ściennie i tablicowe w okresie klasycznym i hellenistycznym na przykładach kopii rzymskich,
- przedstawić genezę aktu kobiecego od techniki mokrej szaty do Afrodyty z Knidos,
- omówić sztukę Etrusków (architektura sakralna i sepulkralna, rzeźba, malarstwo ściennie oraz rzemiosło artystyczne),
- scharakteryzować na dowolnych przykładach sztukę Etrusków (architektura sakralna i sepulkralna, rzeźba, malarstwo ściennie oraz rzemiosło artystyczne),
- rozpoznać najważniejsze dzieła kultury etruskiej,
- charakteryzować architekturę rzymską: konstrukcja, forma, materiały; budowle inżynierskie, budowle użyteczności publicznej; formy świątyń i grobowców rzymskich, architektura pomnikowa domu rzymskiego
- omówić typy rzeźby w starożytnym Rzymie ze szczególnym uwzględnieniem portretu cesarskiego oraz płaskorzeźb przedstawiających triumfy władców,
- charakteryzować malarstwo ściennie, portrety fajumskie, mozaika rzymska na przykładzie Pompejów, technika enkaustyczna.
- różne rodzaje świątyń rzymskich, ze szczególnym uwzględnieniem Panteonu, grobowce, domy w starożytnym Rzymie od kamienic czynszowych poprzez wille miejskie i podmiejskie do rezydencji cesarskich,
- omówić cztery style malarstwa pompejańskiego; technika enkaustyczna i przykłady jej zastosowania.
- na dowolnych przykładach opisać nowe rozwiązania techniczne w sztuce rzymskiej,
- wymienić techniki malarskie stosowane w starożytnym Rzymie,
- zdefiniować pojęcia: *kolumna toskańska, kolumna kompozytowa, mały porządek, spiętrzenie porządków, akwedukt, amfiteatr, cyrk, bazylika, termy, perystyl, atrium, impluvium, compluvium, enkaustyka, mozaika, weryzm portretowy, styl kontynuacyjnej narracji, malarstwo pompejańskie,*

DZIAŁ: Sztuka Wczesnochrześcijańska

Uczeń potrafi:

- przedstawić chronologię i zasięg terytorialny sztuki wczesnochrześcijańskiej,
- opisać ideowe funkcje sztuki wczesnochrześcijańskiej,
- dostrzegać rolę dziedzictwa antycznego w sztuce wczesnochrześcijańskiej,
- wyjaśnić podstawowe symbole w malarstwie wczesnochrześcijańskim oraz znaczenie malarstwa wczesnochrześcijańskiego dla rozwoju sztuki średniowiecznej i nowożytnej Europy, malarstwo katakumbowe (ikonografia i środki formalne, symbolika w malarstwie wczesnochrześcijańskim);

- omówić budowę bazyliki wczesnochrześcijańskiej na podstawie rekonstrukcji i planu bazyliki św. Piotra w Rzymie
- opisać rzeźbę wczesnochrześcijańską (Dobry Pasterz i płaskorzeźba sarkofagowa),
- omówić planów budowli i ich konstrukcji na wybranych przykładach, np. Mauzoleum Konstancji mauzolea, martyria i memoria
- definiować pojęcia: *apsyda, bazylika konstantyńska, transept, narteks, prezbiterium, nawy, korpus nawowy, atrium, baptysterium, mauzoleum*

DZIAŁ: Sztuka bizantyjska i bizantynizująca

Uczeń potrafi:

- określić ramy czasowe i zasięg terytorialny sztuki bizantyjskiej,
- określić wpływ sztuki wschodniej i zachodniej na kształtowanie się stylu bizantyjskiego oraz wpływ kościoła i dworu cesarskiego na ikonografię i formę w sztuce bizantyjskiej,
- omówić architekturę bizantyjską na przykładzie kościoła Hagia Sophia w Konstantynopolu, San Vitale, San Apollinare Nuovo oraz San Apollinare in Classe w Rawennie),
- na dowolnych przykładach scharakteryzować malarstwo i mozaikę bizantyjską,
- wymienić i rozpoznać wątki ikonograficzne, takie jak: Zwiastowanie, Boże Narodzenie, Przemienienie na górze Tabor, Ukrzyżowanie, Anastasis, Deesis, Hodegetria, Eleusa, Pantokrator, Zaśnięcie i Wniebowzięcie NMP, Veraikon, Trójca Święta,
- rozróżnić perspektywę rozumianą jako iluzję rzeczywistości od zwyczajowych konwencji widzenia w dawnych epokach (perspektywy intencjonalnej, odwróconej, izokefalii itp.),
- rozpoznać świętych: Jana Ewangelistę, Jana Chrzciciela i Jerzego po sposobach przedstawiania i atrybutach,
- omówić malarstwo ikonowe jego ewolucję w wiekach późniejszych,
- przedstawić historyczny regres (ikonoklazm) i rozwój ikony bizantyjskiej i bizantynizującej,
- wpływ sztuki bizantyjskiej na sztukę średniowieczną Europy Zachodniej.
- opowiedzieć o cerkwi jako nowym typie świątyni w krajach bałkańskich i na Rusi,
- Scharakteryzować mozaikę bizantyjską (analiza ikonograficzna i formalna na przykładzie kościołów w Rawennie); malowidła monumentalne,
- definiować terminy i pojęcia: *pendentyw, empora, eksedra, cerkiew, ikonoklazm, ikonologia, ikonostas, izokefalia, deformacja, ikona, malarstwo tablicowe, tempera, iluminatorstwo,*
- omówić wpływ sztuki bizantyjskiej na sztukę współczesną (Jerzy Nowosielski).
- na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnić, jakie były główne kryteria piękna w sztuce bizantyjskiej oraz wypowiedzieć się na temat znaczenia budowli Hagia Sophia w Konstantynopolu,
- rozpoznać najważniejsze dzieła sztuki bizantyjskiej

DZIAŁ: Sztuka islamu

Uczeń potrafi:

- charakteryzować sztukę islamu, wyjaśniając warunki rozwoju,
- opisać architekturę islamską na terenie Półwyspu Iberyjskiego na przykładzie meczetu w Kordobie i pałacu Alhambra,
- omówić ornamentykę (na przykładzie budowli Konstantynopola, architektury sepulkralnej w Samarkandzie, pałaców w Grenadzie i Sewilli)

- wyjaśnić terminy: *meczet, minaret, maureska i arabeska, łuk podkowiasty, horror vacui*, określić wpływ kultury islamu na sztukę Europy zachodniej w okresie średniowiecza.

DZIAŁ: Sztuka wczesnośredniowieczna – przedromańska

Uczeń potrafi:

- określić genezę sztuki wczesnego średniowiecza,
- scharakteryzować sztukę wczesnego średniowiecza,
- rozróżniać i charakteryzować na ilustracjach miniatury iroszkockie, karolińskie i ottońskie,
- opisać główne cechy kultury karolińskiej i ottońskiej
- przedstawić wpływ sztuki wczesnochrześcijańskiej i bizantyjskiej na sztukę wczesnego średniowiecza i sztukę przedromańską,
- przeprowadzić analizę architektoniczną np. kaplicy Karola Wielkiego w Akwizgranie, kościoła św. Michała w Hildesheim,
- zdefiniować terminy i pojęcia: *plecionka, ornament zoomorficzny, ewangeliarz, westwerk, krypta, wirydarz, kapitularz, refektarz, dormitorium, zakrystia, skryptorium*,
- napisać syntetyczną rozprawkę na temat formy i treści w sztuce chrześcijańskiej i bizantyjskiej.
- rozpoznać najważniejsze dzieła sztuki przedromańskiej

DZIAŁ: Sztuka romańska w Europie Zachodniej

Uczeń potrafi:

- określić chronologię, zasięg terytorialny, tło historyczne, społeczne, religijne i kulturowe wczesnego średniowiecza,
- opisać architekturę romańską w Europie Zachodniej; jej konstrukcję i formę budowli, uniwersalizm i regionalizm w architekturze na przykładach budowli Francja: opactwo w Cluny, kościoły w Conques, Tuluzie, Vézelay, Anglia: kaplica w White Tower, kościoły w Norwich, Durham, Włochy: Piza, Parma, Modena, Hiszpania: Santiago de Compostella, Niemcy: opactwo św. Michała w Hildesheim, kościoły nadreńskie,
- scharakteryzować rzeźbę i jej formy; prawo ramy; zakres ikonograficzny najwybitniejszych dzieł z Europy Zachodniej (np. portale w Arles, Vézelay, Autun, portal i kolumny w Moissac, krużganki Santo Domingo de Silos k. Burgos),
- krótko omówić rzemiosło artystyczne i jego rozwój, główne techniki
- wyróżniać regionalny charakter architektury romańskiej i podać przykłady budowli romańskich w różnych krajach,
- zdefiniować terminy i pojęcia: m.in. pendentywy, sklepienie kolebkowe, sklepienie krzyżowe, transept, biforium, triforium, obejście (ambit), system wiązany, empory, katedra, kolegiata, kościół klasztorny, addycyjność, mandorla (migdał)
- wymienić i rozpoznać motywy ikonograficzne: Ukrzyżowanie, Boże Narodzenie, Zmartwychwstanie, Sąd Ostateczny, Maiestas Domini, Pokłon Trzech Króli, Rozesłanie apostołów, personifikacje i alegorie (np. cnoty i przywary, noc i dzień, znaki zodiakalne),
- wykazać zgodność Starego Testamentu z Nowym na podstawie ikonografii średniowiecznej,
- rozpoznać najważniejsze obiekty sztuki romańskiej,
- wykazać wpływ chrystianizacji Polski na rozwój sztuki średniowiecznej,
- wymienić i omówić przykłady architektury przedromańskiej i romańskiej w Polsce,
- omówić rozwój plastyki romańskiej w Polsce,
- spór opata Sugeriusza i św. Bernarda z Clairvaux o miejsce i rolę sztuki sakralnej,

DZIAŁ: Sztuka gotycka w Europie Zachodniej i w Polsce

Uczeń potrafi:

- określić warunki rozwoju, czas trwania i zasięg terytorialny sztuki gotyckiej,
- omówić architekturę gotycką na przykładzie typowego kościoła,
- na wybranych przykładach omówić style w rzeźbie epoki,
- rozpoznać najważniejsze obiekty sztuki gotyckiej,
- określić warunki rozwoju i ramy czasowe sztuki gotyckiej w Polsce,
- wyjaśnić wpływ budulca na formę architektury gotyckiej w Polsce,
- rozpoznać nowe i dawne motywy ikonograficzne, jak: Pieta, Zwiastowanie, Nawiedzenie, Zaśnięcie Najświętszej Marii Panny, Wniebowzięcie Najświętszej Marii Panny, Koronacja Marii, Drzewo Jessego, Madonna z dzieciątkiem, św. Barbara, Katarzyna, Małgorzata, św. Krzysztof,
- opowiedzieć o symbolice koloru w sztuce gotyckiej,
- omówić sztukę gotycką w Polsce,
- omówić rozwój miast, wybrane zagadnienia społeczne i polityczne,
- scharakteryzować rzeźbę architektoniczną na przykładzie zachowanych tympanonów i łuków archiwolt, rzeźbę wolnostojącą drewnianą i kamienną (styl Pięknych Madonn, Piety i krucyfiksy ołtarzowe); ołtarz mariacki Wita Stwosza; rzeźbę sepulkrálną na przykładzie grobowców królewskich w katedrze wawelskiej, omawiać style w rzeźbie na wybranych przykładach,
- scharakteryzować malarstwo ścienne i tablicowe na wybranych przykładach (w tym szkoła sądecka), określić wpływ malarstwa obcego, przedstawić malarstwo witrażowe na wybranych przykładach,
- definiować terminy i pojęcia oraz rozpoznaje na fotografiach: *sklepienie krzyżowo-żebrowe, sklepienia: gwiazdźdźiste, wachlarzowe, sieciowe, kryształowe, tzw. piastowskie itp., maswerk, rozeta, pinakiel - fiala, wimperga, rzygacze, czołganki, kwiaton, zwornik, devotio moderna, mistycyzm, nurt dolorystyczny, Piękna Madonna, krucyfiks*
- opisać, jak rozwijały się miasta gotyckie,
- wymienić i krótko scharakteryzować przykłady gotyckich budowli świeckich,
- przeprowadzić analizę wybranych dzieł sztuki średniowiecznej,
- rozpoznać dzieła sztuki poznane na lekcjach

DZIAŁ: Między gotykiem a renesansem: Protorenesans w Italii;

Uczeń potrafi:

- omówić sytuację miast włoskich w XIII i XIV w. oraz znaczenie malarstwa protorenesansowego,
- charakteryzować i porównać szkoły malarstwa florenckiego i sienneńskiego, wskazując na nowatorski charakter szkoły florenckiej,
- określić wpływ Giotta di Bondone i malarzy trecenta na rozwój malarstwa renesansowego,
- przedstawić zagadnienia rzeźby protorenesansowej, określa wpływy antyku na rzeźbę protorenesansu.
- rozpoznać i przeprowadzić analizę poznanych dzieł sztuki

Malarstwo niderlandzkie XV wieku

Uczeń potrafi:

- charakteryzować malarstwo XV w. w Niderlandach, wykazać cechy charakterystyczne dla tego środowiska,

- wykazać innowacyjność i tradycyjność malarstwa niderlandzkiego XV w.,
- omówić techniki malarskie mistrzów niderlandzkich,
- przedstawić twórczość malarzy Jan van Eycka, Rogiera van der Wydena, Hugo van der Goesa, Hansa Memlinga na wybranych przykładach,
- charakteryzować twórczość Hieronima Boscha, wyjaśniając jej symboliczny charakter, wskazuje cechy tradycyjne i innowacyjne w dziełach malarza,
- dokonać analizy wybranych dzieł,
- definiować pojęcia: *en grisaille*, malarstwo olejne,
- rozpoznaje dzieła sztuki przedstawiane na lekcjach

II. Umiejętność analizy i krytycznej oceny dzieł sztuki

- rozpoznać podstawowe techniki malarskie i graficzne
  - rozróżnić różne rodzaje sztuki użytkowej, zgodnie z naturalnym, historycznym rozwojem tych sztuk, jak: rzemiosło artystyczne, wzornictwo przemysłowe, architektura wnętrz, grafika użytkowa itp.
  - prześledzić rozwój rzeźby greckiej: rzeźba okresu archaicznego (kanon rzeźby archaicznej, drobne figurki z terakoty i drewna, kora i kuros, przykłady zachowanych rzeźb,
  - przedstawić przemiany i rozwój w rzeźbie greckiej w okresach: archaicznym klasycznym i hellenistycznym,
  - wykazać wpływ sztuki bizantyjskiej na sztukę nowoczesną na przykładzie twórczości Nowosielskiego,
  - zanalizować wskazane przez nauczyciela dzieła sztuki
  - dokonać analizy porównawczej wybranych par dzieł sztuki romańskiej i gotyckiej (malarstwa, rzeźby i architektury),
  - porównać stanowiska opata Sugeriusza i św. Bernarda z Clairvaux w kształtowaniu się estetyki średniowiecznej,
  - przeprowadzić analizę formy i treści dzieł sztuki spoza kanonu podstawowego,
  - omówić wygląd przykładowej świątyni greckiej,
  - porównać kościoły gotyckie w poszczególnych krajach,
  - przeradzać analizę porównawczą dzieł renesansowych,
  - wykazać znaczenie twórczości przełomowych artystów w sztuce XV i XVI wieku
  - wskazać wpływ Giotta di Bondone i malarzy trecenta na rozwój malarstwa renesansowego,
  - porównać kościoły gotyckie z renesansowymi,
  - porównać malarstwo quattrocenta i cinquecenta
- rozpoznawać i analizować pod względem formy i treści dzieła:

SZTUKA MORZA EGEJSKIEGO W EPOCE BRĄZU

- Pałac w Knossos,
- Paryżanka – fresk z Knossos,
- Książę wśród lilii – fresk z Knossos,
- Waza kreteńska z ośmiornicą,
- tzw. Grób Agamemnona w Mykenach,
- złota maska grobowa z Myken, tzw. Maską Agamemnona,
- Brama Lwów w Mykenach

SZTUKA STAROŻYTNEJ GRECJI

- schemat porządków architektonicznych, nazwy elementów porządków,

- ornament meander,
- przykładowe wazy w stylach: geometrycznym, orientalizującym, czarnofigurowym i czerwonofigurowym,
- czarnofigurowa waza François,
- Eksekias - waza czarnofigurowa z przedstawieniem Achillesa i Ajaksa grających w kości,
- Waza czerwonofigurowa: Attycki dzbanek ze sceną porwania boginki morskiej Tetydy przez króla Peleusa z British Museum
- plan Akropolu ateńskiego,
- Partenon na Akropolu ateńskim (plan, bryła),
- Erechtejon na Akropolu ateńskim (plan, bryła ogólnie i od strony ganku kor),
- świątynia Ateny Nike Apteros na Akropolu ateńskim (bryła),
- teatr w Epidauros (plan, widok ogólny),
- posąg Kurosa z Anawisos (Kroisos),
- Kora z Akropolis ateńskiej,
- Auriga (woźnica) z Delf,
- Fidiasz – posąg Ateny Partenos (na przykładzie rzymskiej kopii),
- Fidiasz – Procesja Panatenajska – płaskorzeźba z Partenonu,
- Fidiasz – metopy Partenonu ukazujące centaumachie
- Nike zawiązująca sandał – płaskorzeźba,
- Poliklet – Doryforos,
- Myron – Dyskobol,
- Praksyteles – Hermes z małym Dionizosem, Afrodyta z Knidos, Apollo z jaszczurką,
- Leochares - Apollo Belwederski (kopia rzymska z II w n.e.)

SZTUKA ETRUSKÓW

- schemat świątyni etruskiej (rekonstrukcja rysunkowa wg. Witruwiusza)
- sarkofag małżonków z Caere (Cerveteri),
- Apollo z Wejów,
- Malowidła ściennie z grobowca Leopardów w Tarkwinii (np. Grający na aulosie lub Uczta),
- Wilczyca kapitolńska.

SZTUKA STAROZYTNIEGO RZYMU

- Forum Romanum,
- świątynia Westy w Tivoli (bryła),
- świątynia w Nemausus (dziś Nîmes) tzw. Maison Carrée,
- Panteon w Rzymie (plan, przekrój, fasada, wnętrze),
- Amfiteatr Flawiuszów (Koloseum w Rzymie),
- akwedukt - tzw. Pont-du-Gard w Nîmes,
- mauzoleum Cecylii Metelli przy Via Apia,
- dom rzymski w Pompejach (przykładowy np. rekonstrukcja),
- Łuk Tytusa w Rzymie,
- Łuk Konstantyna w Rzymie,
- Kolumna Trajana w Rzymie,
- Ołtarz Pokoju (Ara Pacis) w Rzymie (bryła, płaskorzeźby),
- Statua Barberini,
- posąg konny Marka Aureliusza w Rzymie,
- posąg cesarza Augusta z Prima Porta,
- Flora - tzw. Primavera, fresk z domu w Stabiach,
- freski z Domu Wettiuszów w Pompejach,

- mozaika Bitwa pod Issos z Domu Fauna w Pompejach,
- portret fajumski (np. Portret młodzieńca z Fajum z Altes Museum w Berlinie)

SZTUKA WCZESNOCHRZEŚCIJAŃSKA

- rekonstrukcja i plan wczesnochrześcijańskiej bazyliki św. Piotra w Rzymie,
- Chrystus – Dobry Pasterz – rzeźba oraz fresk z katakumb Pryscylli w Rzymie,
- Sarkofag Juniusa Bassusa z IV w.,
- Mauzoleum Galli Placydii w Rawennie,

SZTUKA BIZNTYJSKA I BIZNATYZUJĄCA

- Anthemios z Tralles, Izydor z Miletu – kościół Hagia Sophia w Konstantynopolu (bryła, plan, wnętrze),
- mozaika przedstawiająca grupę Deesis z kościoła Hagia Sophia,
- kościół San Vitale w Rawennie (plan, wnętrze, mozaiki z prezbiterium: Orszak Justyniana I Wielkiego i Orszak Teodory),
- Wnętrze Sant' Apollinare Nuovo z mozaikami,
- Pantokrator w kopule w Dafni – mozaika,
- Pantokrator – ikona z klasztoru św. Katarzyny z góry Synaj
- Psalterz Paryski – ilustracja z Modlitwą proroka Izajasza,
- Bazylika św. Marka w Wenecji (fasada i plan),
- ikona Matki Boskiej Włodzimierskiej,
- Teofan Grek, Przemienienie na górze Tabor,
- Andriej Rublow, Ikona Trójcy Świętej

SZTUKA PRZEDROMAŃSKA

- miniatura z Księgi z Kells – karta z monogramem Chiro.
- kaplica pałacowa w Akwizgranie (bryła, plan, wnętrze),
- posązek konny Karola Wielkiego,
- Chrystus Tronujący, miniatura w Ewangelistarzu Godeskalka,
- Św. Łukasz, miniatura w Ewangeliarzu Ebbona,
- kościół św. Michała w Hildesheim (bryła, plan),
- Drzwi z kościoła św. Michała w Hildesheim (obecnie w katedrze Hildesheim)
- Ilustracja Maiestas Domini z Sakramentarza Tynieckiego,

SZTUKA ROMAŃSKA

- Katedra w Spirze (bryła i plan),
- Opactwo Maria Laach w Eifel,
- Katedra w Santiago de Compostela,
- Kościół Cluny III (analiza obiektu na podstawie rekonstrukcji),
- Kościół św. Fides w Conques,
- Kościół Nôtre Dame w Poitiers (fasada),
- Kościół w Tuluzie,
- Zespół katedralny w Pizie,
- Kościół w Durham,
- Portale z francuskich kościołów w: Moissac, Arles, Vezelay,
- Rzeźby architektoniczne z Autun (Ewa z Autun),
- Ostatnia Wieczerza z Sant' Angelo in Formis
- Freski z Tahull (Pantokrator z kościoła San Clemente)
- Miniatury z Biblii Winchester,
- Tkanina z Bayeux,

- Ołtarz z Klosterneuburgu - emaliowe plakiety z wyobrażeniem Zstąpienia Chrystusa do otchłani (Anastasis) i Zmartwychwstania autorstwa Mikołaja z Verdun,
- Palatium z rotundą na Ostrowie Lednickim (plan),
- Rotunda św. Feliksa i Adaukta w Krakowie,
- Krypta św. Leonarda na Wawelu (wnętrze),
- Kolegiata w Tumie pod Łęczycą,
- Rotunda św. Prokopa w Strzelnie (bryła, plan),
- Kolegiata w Kruszwicy (plan, bryła),
- Kościół św. Andrzeja w Krakowie,
- Założenia cysterskie na przykładzie Wąchocka,
- Drzwi gnieźnieńskie,
- Kolumny z kościoła Norbertanek w Strzelnie,
- Tympanon fundacyjny kościoła św. Trójcy w Strzelnie,
- Portal z kościoła św. Elżbiety/Marii Magdaleny we Wrocławiu,
- Posadzka w podziemiach kolegiaty w Wiślicy tzw. „Płyta Wiślicka”,
- Patena kaliska,
- tzw. II Kielich i patena z Trzemeszna

SZTUKA GOTYCKA

- schemat rozkładu sił w kościele gotyckim,
- elementy dekoracji gotyckiej (rozeta, maswerk, pinakiel, wimperga, żabka, kwiaton, sklepienia: krzyżowo-żebrowe, gwiazdziste, kryształowe, sieciowe, wachlarzowe),
- Chór katedry w Saint Denis w Paryżu (plan, wnętrze),
- Katedra w Laon (wnętrze),
- Katedra Nôtre Dame w Paryżu (plan, bryła, wnętrze),
- Katedra Nôtre Dame w Chartres (bryła, plan, wnętrze),
- Katedra Nôtre Dame w Reims (bryła, plan),
- Katedra Nôtre Dame w Amiens (bryła, plan),
- Sainte Chapelle w Paryżu (bryła, wnętrze kaplicy górnej),
- Kościół św. Trójcy w Vendôme.
- Katedra w Kolonii,
- Katedra w Salisbury (bryła, plan),
- Katedra w Wells (bryła, plan, wnętrze),
- Opactwo Westminsterkie,
- Kaplica uniwersytecka w King's College w Cambridge,
- Katedra Narodzin Najświętszej Marii Panny w Mediolanie,
- Pałac Dożów w Wenecji (elewacja),
- Katedra w Sienie (fasada i wnętrze),
- Katedra Santa Maria del Fiore we Florencji,
- Palazzo Vecchio we Florencji (bryła),
- Palazzo Pubblico w Sienie (bryła),
- Ratusz w Brukseli,
- Katedra w Ulm,
- Katedra św. Wita w Pradze,
- Katedra Najświętszej Marii Panny w Antwerpii,
- Katedra św. Szczepana w Wiedniu,
- Katedra św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu (bryła),
- Katedra Wawelska,
- Kościół Mariacki w Krakowie (bryła, plan, wnętrze z ołtarzem),
- Collegium Maius w Krakowie,
- Barbakan w Krakowie (bryła),

- Wrocławski Ratusz (bryła),
- Kościół Mariacki w Gdańsku (plan, bryła, wnętrze),
- Katedra w Gnieźnie,
- Rynek Staromiejski w Toruniu,
- Zamek w Malborku,
- Portal królewski w Chartres,
- Grupy rzeźbiarskie: Nawiedzenia i Zwiastowania oraz tzw. Śmiejący się anioł z katedry w Reims ,
- Uta i Eckhart – rzeźby fundatorów z Naumburga,
- Kamienny posąg Jeźdźca Bamberskiego,
- Nicola Pisano, Ambona z Baptysterium w Pizie,
- Giovanni Pisano, Ambona w katedrze w Sienie,
- Autoportret Piotra Parlera z galerii tryforiów w katedrze praskiej,
- Giotto - freski z kaplicy Scrovegnich w Padwie (Opłakiwanie, Pocałunek Judasza), freski z Asyżu: Kazanie do ptaków,
- Duccio – Maestà z Katedry sienneńskiej,
- Simone Martini – Zwiastowanie,
- Pietro i Ambrogio Lorenzetti – Alegoria dobrych i złych rządów w Palazzo Publico w Sienie,
- Jan van Eyck – Ołtarz Gandawski, Małżeństwo Arnolfinich, Madonna kanclerza Rolin,
- Rogier van der Weyden – Zdjęcie z krzyża, Sąd Ostateczny,
- Hugo van der Goes – Ołtarz Portinariach,
- Hans Memling– Sąd Ostateczny,
- Dyptyk z Wilton,
- Mistrz z Wyższego Brodu, Boże Narodzenie - kwaterna ołtarza z Wyższego Brodu
- Bracia Limbourg – iluminacje z Bardzo bogatych godzin księcia de Berry,
- Gentile da Fabriano, Pokłon trzech króli,
- Pieta z Avignon,
- Stefan Lochner, Madonna w krzewie różanym,
- Martin Schongauer, Madonna w krzewie różanym, Kuszenie św. Antoniego (miedzioryt),
- Mathias Grünewald, Ołtarz z Isenheim
- Pieta z Lubiąża,
- Madonna ze Skarbimierza,
- Krucyfiks mistyczny z kościoła Bożego Ciała we Wrocławiu,
- Piękna Madonna z Wrocławia,
- Madonna z Kruźlowej,
- Nagrobek Kazimierza Wielkiego z katedry wawelskiej,
- Wit Stwosz - Ołtarz Mariacki, Krucyfiks Slackerowski z kościoła Mariackiego w Krakowie, Nagrobek Kazimierza Jagiellończyka, Epitafium Kallimacha, Zwiastowanie z kościoła św. Wawrzyńca w Norymberdze.
- Poliptyk Grudziądzki,
- Ucieczka do Egiptu (poliptyk dominikański),
- Św. Anna Samotrzecia ze Strzegomia,
- Epitafium Wierzbiety z Branic,
- Pieta z Tubądzina,
- Opłakiwanie z Chomranic,
- Ołtarz św. Barbary z Wrocławia,
- Tryptyk Jerozolimski (Muzeum Narodowe w Warszawie),

- Hieronim Bosch, Ogród rozkoszy ziemskich, Wóz z sianem, Syn marnotrawny, Niesienie krzyża,
- Tapiseria Dama z jednorożcem – zmysł wzroku,
- Relikwiarz puszkowy na głowę św. Stanisława ze skarbca katedry na Wawelu w Krakowie,

III. Aktywność na lekcji

- Formułuje i przedstawia na forum klasy własne opinie
- Tworzy rozszerzone wypowiedzi literackie na temat sztuki
- Bierze czynny udział w dyskusjach
- Podejmuje się wykonywania zadań o charakterze dobrowolnym
- Gromadzi i opracowuje materiały dotyczące omawianego dzieła
- Bierze udział w konkursach dotyczących historii sztuki
- Wykazuje się aktywną postawą w klasie
- Aktywnie uczestniczy w rozwiązywaniu zadań realizowanych przez grupę, często wykazuje własną inicjatywę, kieruje pracą zespołu

IV. Systematyczność pracy

Bez błędnie i systematycznie wykonuje wszystkie zadania

V. Zainteresowanie aktualnymi wydarzeniami dotyczącymi sztuk plastycznych i architektury

Wykazuje zainteresowania aktualnymi wydarzeniami artystycznymi

WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE – stopień dobry

I. Opanowanie wiadomości z zakresu materiału nauczania – zgodnie z programem

Uczeń zna podstawowe pojęcia i fakty dotyczące materiału objętego programem nauczania. Opanował przynajmniej 75 % materiału. Wykazuje się dobrą znajomością omawianych treści. Uczeń zna podstawowe pojęcia i fakty dotyczące materiału objętego programem nauczania. Dobrze wykonuje zadania domowe samodzielnie formułuje odpowiedzi na pytania zadane przez nauczyciela, jest aktywny przy wykonywaniu zadań, w pracach zespołowych wykazuje się zaangażowaniem, a praca jego stanowi istotny wkład w pracę zespołu, systematycznie przygotowuje się do lekcji. Opanował przynajmniej 75 % materiału. Dla kryteriów tej oceny dopuszcza się możliwość drobnych błędów i „usterek”.

II. Umiejętność analizy i krytycznej oceny dzieł sztuki

Uczeń potrafi dokonać analizy treści i formy omawianych na lekcjach dzieł sztuki, odpowiedzieć na związane z nimi pytania. Podejmuje próby wypowiedziania się w formach trudniejszych niż określone podstawą programową. Potrafi dokonywać analiz porównawczych, wyciągać prawidłowe wnioski z wskazanych przez nauczyciela problemów.

III. Aktywność na lekcji

- Formułuje i przedstawia na forum klasy własne opinie
- Bierze czynny udział w dyskusjach
- Potrafi ukierunkowany przez nauczyciela (wskazówka, prosta odpowiedź) dokonywać analizy i syntezy poznawanych faktów historycznych.
- Podejmuje się wykonywania zadań o charakterze dobrowolnym
- Wykazuje się aktywną postawą w klasie

- Aktywnie uczestniczy w rozwiązywaniu zadań realizowanych przez grupę, jego praca stanowi istotny wkład w pracę zespołu
- Samodzielnie odpowiada na zadane pytania dotyczące materiału z trzech ostatnich lekcji

IV. Systematyczność pracy

Systematycznie wykonuje wszystkie zadania

WYMAGANIA PODSTAWOWE – stopień dostateczny

I. Opanowanie wiadomości z zakresu materiału nauczania – zgodnie z programem

Uczeń zna co najmniej 55% materiału nauczania zgodnego z programem. Ze zrozumiałych względów „55%” to określenie częściowo umowne i elastyczne, tym niemniej jest oczywiste, że trudności w odpowiedzi na zadawane pytania i niemożność rozwiązywania stawianych przed uczniem problemów skutkuje właśnie niższą oceną. Uczeń posiada wiadomości i umiejętności łatwe do opanowania, niezbędne do kontynuowania nauki na wyższym szczeblu. Zna większość pojęć i terminów omawianych na lekcjach. Rozróżnia poznane na lekcjach style i kierunki oraz potrafi charakteryzować i rozpoznawać dzieła sztuki.

II. Umiejętność analizy i krytycznej oceny dzieł sztuki

Uczeń potrafi dokonywać analizy dzieł sztuki omawianych na lekcjach na poziomie dostatecznym. Uczeń jest w stanie dokonać podstawowej analizy i syntezy faktów pod kierunkiem nauczyciela. Po przeczytaniu tekstu źródłowego i uzyskaniu dodatkowych informacji jest w stanie odpowiedzieć na najprostsze pytania dotyczące postawionego problemu.

III. Aktywność na lekcji

W czasie lekcji wykazuje się aktywnością w stopniu zadowalającym

Wykonuje proste zadania na poziomie średnim

Podejmuje próby wykonania niektórych prac indywidualnych nieobowiązkowo

Współpracuje z grupą w realizacji zadania przy wsparciu kolegów i nauczyciela

Samodzielnie odpowiada na zadane pytania dotyczące materiału z trzech ostatnich lekcji

Uczeń systematycznie przygotowuje się do lekcji, wykonuje zadania domowe

IV. Systematyczność pracy

Systematycznie wykonuje wszystkie zadania

WYMAGANIA KONIECZNE – stopień dopuszczający

(uczeń, który nie spełnia tych wymagań, otrzymuje stopień niedostateczny):

I. Opanowanie wiadomości z zakresu materiału nauczania – zgodnie z programem

Uczeń musi znać przynajmniej 40% wymaganego programem materiału faktograficznego, z zastrzeżeniem umowności procentowego określenia tego zakresu. Powinno być oczywiste, że nieznaną „bazowych” informacji i faktów, ma „większy ciężar gatunkowy” niż niemożność odpowiedzi na bardziej złożone pytanie, czy rozwiązanie problemu. Przede

wszystkim uczeń powinien rozróżniać sztukę kultur starożytnych, umieć charakteryzować główne nurty, rozróżniać style sztuki średniowiecznej. Rozpoznawać większość dzieł prezentowanych na lekcjach. Uczeń potrafi wykonać zadania samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela o niewielkim stopniu trudności.

Dla tej oceny nie jest wymagana umiejętność analizy i syntezy. Uczeń może też nie odróżniać tekstu źródłowego od komentarza.

II. Umiejętność analizy i krytycznej oceny dzieł sztuki

Dla tej oceny nie jest wymagana umiejętność syntezy.

- Potrafi rozróżnić treść i formę dzieła sztuki,
- Potrafi chronologicznie uszeregować główne epoki i kierunki sztuki

III. Aktywność na lekcji

Uczeń:

- jest aktywnym uczestnikiem zajęć;
- włącza się do pracy pod nadzorem nauczyciela;
- przy pomocy nauczyciela potrafi odtworzyć efekty pracy kolegów i odwzorować zaprezentowane przez innych elementy wiedzy ;
- włącza się w pracę zespołu zadaniowego, wykonując proste czynności pod kierunkiem kolegów;
- podejmuje się wykonywania prostych zadań
- przy pomocy nauczyciela odpowiada na zadane pytania z trzech ostatnich lekcji

IV. Systematyczność pracy

Uczeń przychodzi przygotowany na lekcje

Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności

1. Prace klasowe w formie testów lub dłuższych wypowiedzi pisemnych
2. Tzw. „kartkówki” z trzech ostatnich lekcji
3. „Slajdówki” – pokazy slajdów z reprodukcjami dzieł sztuki
4. Odpowiedzi ustne
5. Prace domowe
6. Różnego rodzaju projekty edukacyjne: referaty, prezentacje multimedialne, recenzje wystaw
7. Aktywność na lekcji
8. Prowadzenie zeszytu przedmiotowego

Nieprzygotowania i zasady poprawiania ocen z prac klasowych

Uczeń ma prawo do zgłoszenia **dwóch** nieprzygotowań w semestrze.

Nieprzygotowanie ucznia nie obejmuje zapowiadanych wcześniej prac klasowych.

Uczeń ma prawo poprawić ocenę pracy klasowej w ustalonym przez nauczyciela terminie. Poprawa sprawdzianu jest jedna, odbywa się nie później niż dwa tygodnie od pisania sprawdzianu przez klasę po raz pierwszy.

Jeśli uczeń był chory w pierwszym terminie pisania sprawdzianu, powinien napisać sprawdzian w terminie poprawkowym. Jeśli stan zdrowia ucznia na to nie pozwala, w porozumieniu z nauczycielem wyznaczony jest dodatkowy termin.

Zasady ustalania oceny semestralnej i rocznej

- Uwzględniane są wszystkich ocen cząstkowych,
- Ocena końcowa nie jest wynikiem średniej arytmetycznej
- Waga ocen jest zróżnicowana - największy udział ocen z prac klasowych/testów sprawdzających opanowanie większej partii materiału
- Zgodność zasad wystawiania oceny semestralnej i rocznej są zgodne z wewnątrzszkolnym systemem oceniania

Stopień końcoworoczny wyższy od przewidywanego otrzyma uczeń, który zaliczy materiał przewidywanym na rok szkolny powtórnie i otrzyma wyższy stopień.